

Председавајући ОСЦП-а учествовао на отварању изложбе „Украшавање храма Светог Саве у Београду“

Сектор за информисање ОСЦП-а, 19.12.2023. У Музејско-изложбеном комплексу Руске академије уметности 19. децембра одржана је свечаност отварања научно-образовног и изложбеног пројекта „Украшавање храма Светог Саве у Београду“.

Изложба, коју организује Руска академија уметности заједно са Московским међународним фондом за сарадњу са Унеском, смештена је на површини од преко 600 m² и представља заједничку уметничку концепцију и скице појединих елемената мозаичког обликовања унутрашњег простора Саборног храма Светог Саве у главном граду Србије, које је по свом обиму без преседана. Радове је изводио тим руских и белоруских мозаичара под покровитељством Руске Православне Цркве.

Са благословом Његове Светости Патријарха московског и целе Русије Кирила, свечаном

отварању изложбе присуствовао је митрополит волоколамски Антоније, председавајући Одељења за спољне црквене послове Московске Патријаршије.

Академик Н. А. Мухин, аутор пројекта и руководилац радова на уметничком украшавању храма Светог Саве, члан Президијума Руске академије уметности, народни уметник Русије, упознао је митрополита Антонија са експонатима представљеним на изложби, говорећи о фазама рада уметничког тима којим руководи.

Изложбени пројекат отворио је председник Руске академије уметности З. К. Церетели. Он је говорио о значају академске уметничке школе коју представљају мајстори-монументалисти, који су реализовали највећи пројекат храмовног мозаика у историји монументалне уметности.

Потом је председавајући ОСЦП-а прочитао поздрав Његове Светости Патријарха московског и целе Русије Кирила.

Поздраве учесницима и гостима изложбе упутио је и Његова Светост Патријарх српски Порфирије. У поруци Предстојатеља Српске Православне Цркве стоји: „Стварање украшавања Храма Светог Саве у Београду је нова страница у историји хришћанске уметности. За нас је посебно важно што је ово и споменик српском и руском пријатељству, духовној повезаности и заједничкој молитви Господу.“

„Величанствено уметничко дело, које је створио тим мајстора под вођством народног уметника Русије Н. А. Мухина у Храму Светог Саве у Београду, биће уписано у летопис вековних традиција руско-српског пријатељства и братства посебним словом“, истиче се у поздраву министра спољних послова Русије С. В. Лаврова, који је прочитао Н. А. Мухин.

Прочитан је и поздрав министра културе Руске Федерације О. Б. Љубиме. Поздравну реч упутили су и гости који су присуствовали манифестацији – члан Президијума Руске академије уметности академик М. В. Попова, министар-саветник Амбасаде Републике Србије у Руској Федерацији Г. Божић, заменик генералног директора *Гаспром њефт* за корпоративне комуникације А. М. Дибал, саветник потпредседника Владе и министра одбране Републике Србије Д. Станисављевић, представници државних органа, јавних организација, дипломате, научници, уметници.

„Данашње отварање овако дивне изложбе у престоници је изванредно. Она ће омогућити Московљанима и гостима града да бар делимично додирну лепоту недавно изграђеног Саборног храма Светог Саве у Београду, да се упознају са историјом његовог украшавања, да виде

фрагменте који им омогућавају да створе макар површан утисак о тим прелепим мозаицима који красе овај велелепни саборни храм“, рекао је митрополит Антоније новинарима коментаришући отварање изложбе.

„Храм Светог Саве је посебан храм. Пре свега, то је дом Божији, место где долазе да се моле православни верници у Београду, Србији, ходочасници који долазе у овај свети град. Но, тај храм има и посебан значај јер је видљив симбол дугогодишњег вековног пријатељства које повезује народе Русије и Србије, две сестринске Помесне Православне Цркве – Српску Православну Цркву и Руску Православну Цркву. Историја наших односа сеже вековима у прошлост“, додао је председавајући ОСЦП-а. „За нас је веома симболично што је данас завршено украшавање овог храма. Од самог почетка стварања овог пројекта Руска Православна Црква је најдиректније учествовала у њему. Руска држава је пружила одлучујућу помоћ у реализацији овог пројекта. Како је Његова Светост Патријарх московски и целе Русије Кирил рекао у обраћању учесницима и гостима данашњег отварања, овај храм, и генерално цео пројекат, представља дар Русије и Руске Цркве Светом Сави Српском – најпоштованијем светитељу Српске Православне Цркве, и целом благочестивом српском православном народу.“

Изложба ће трајати од 20. децембра 2023. године до 4. фебруара 2024. године.

Адреса: Музејско-изложбени комплекс Руске академије уметности, „Галерија уметности Зураба Церетелија“ (Москва, Пречистенка, 19).

***

Саборни храм Светог Саве у Београду замишљен је као главна саборна црква Српске Патријаршије и највећи православни храм у Европи. Њенгова изградња почела је 30-их година прошлог века у престоничком Врачарском округу на месту где су, по налогу турских власти, спаљене мошти Светог Саве српског, оснивача и првог Поглавара аутокефалне Српске Православне Цркве. Наставак започете изградње омогућен је тек 1985. године.

Дана 16. марта 2012. године министар спољних послова Руске Федерације С. В. Лавров и министар спољних послова Републике Србије В. Јеремић су у Москви потписали Протокол о учешћу Русије у изради унутрашњег украшавања Храма Светог Саве у Београду.

Према Протоколу, ради координације даљих заједничких активности на украшавању Саборног храма Светог Саве, 2013. године формирана је руско-српска радна група, која је основала конкурсни жири за избор најбољег уметничког решења за унутрашње украшавање Храма Светог

Саве у Београду. За коопредседавајућег жирија изабрани су митрополит волоколамски Иларион и први потпредседник Владе и министар спољних послова Републике Србије И. Дачић.

У лето 2014. године расписан је Сверуски отворени конкурс за пројектовање унутрашњег украшавања Храма Светог Саве у Београду. Дана 6. октобра 2014. године жири, којим су председавали митрополит волоколамски Иларион и И. Дачић, одредио је победнике конкурса. Прво место је освојио пројекат Међународног фонда за сарадњу са Унеском, који је припремио ауторски тим под руководством народног уметника Руске Федерације Н. А. Мухина. Друго место је припало пројекту белоруских уметника-мозаичара, који је припремила Радионица зидног сликарства манастира Свете Јелисавете у Минску.

Митрополит волоколамски Иларион је 22. фебруара 2018. године у Саборном храму Светог Саве учествовао у свечаној церемонији, на којој је Српској Православној Цркви предата мозаичка декорација главне куполе храма, коју је 2016–2017. године израдио тим руских мозаичара под руководством народног уметника Руске Федерације Н. А. Мухина.

У Руском центру за науку и културу у Београду 23. марта 2019. године одржана је церемонија потписивања уговора о наставку руског учешћа у пројекту израде мозаичке декорације Саборног храма Светог Саве.

У Руском центру за науку и културу у Београду 18. децембра 2019. године одржан је састанак пријемне комисије за прихватање радова на украшавању Храма Светог Саве на Врачару. Прихваћени су радови за израду мозаичке декорације олтара и централног дела храма на укупној површини од 1998 m².

У Београду је 15. децембра 2020. године одржана свечаност поводом завршетка мозаичког украшавања београдског храма Светог Саве, који је настао уз учешће руских мајстора, финансијске помоћи Руске државе, подршке Руске Православне Цркве и учешће министра спољних послова Руске Федерације С. В. Лаврова.

У интервјуу српском листу *Политика* објављеном 2019. године Његова Светост Патријарх московски и целе Русије Кирил је нагласио: „Храм Светог Саве је величанствено здање. Грађен је дуго и са прекидима због препрека безбожничке власти. Међутим, у духовном животу често се дешава да *оно што се сеје у бешчашћу, устаје у слави; оно што се сеје у немоћи, устаје у сили* (1. Кор. 15:43). Храм Светог Саве је светиња свенародних и свеправославних размера. Такве светиње се понекад граде током неколико генерација. Чињеница да Русија и Руска Православна Црква учествују у украшавању овог величанственог храма је израз дубоке и никад прекинуте везе између наших Цркава и народа о којима се старају.“

Извор: <https://mospat.ru/sr/news/91143/>